

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
факультет психології
кафедра практичної психології та психодіагностики

СИЛАБУС
нормативної навчальної дисципліни
ПСИХОТЕРАПІЯ

освітня кваліфікація Бакалавр психології
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 053 Психологія
професійна кваліфікація Психолог. Практичний психолог
освітньо-професійна програма Практична психологія

Силабус навчальної дисципліни

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Психотерапія», для студентів освітньої програми бакалавр, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія. Освітня програма: Психологія, Практична психологія.

Розробник: Мушкевич Мирослава Іванівна, доктор психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психодіагностики.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри практичної психології та психодіагностики

Протокол № 2 від 08.09.2022 р.

Завідувач кафедри: _____ Людмила МАГДИСЮК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Таблиця 1. Денна форма

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 053 Психологія, освітньо-професійна програма «Психологія», «Практична психологія», освітній рівень Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/ 5		Рік навчання 3
		Семестр 6
		Лекції 32 год.
		Практичні (семінарські) 32 год.
ІНДЗ: є	Лабораторні 34 год.	
	Самостійна робота 44год.	
Мова навчання українська	Консультації 8 год.	
	Форма контролю: екзамен	

Таблиця 2. Заочна форма

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 053 Психологія, освітньо-професійна програма «Психологія», освітній рівень Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/ 5		Рік навчання 3
		Семестр 6
		Лекції 16 год.
		Практичні (семінарські) 16 год.
		Лабораторні 16 год.
		Самостійна робота 84год.
ІНДЗ: є	Консультації 18 год.	
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання українська		

Таблиця 3. Заочна форма (м/с)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки, 053 Психологія, освітньо-професійна програма «Психологія», освітній рівень Бакалавр на базі диплома молодшого спеціаліста, диплома молодшого бакалавра	Нормативна
Кількість годин/кредитів 165/ 5,5		Рік навчання 2
ІНДЗ: є		Семестр 4
Мова навчання українська		Лекції 12 год.
		Практичні (семінарські) 8 год. Лабораторні 8 год.
		Самостійна робота 117год.
		Консультації 20 год.
		Форма контролю: екзамен

2. Інформація про викладача.

ПП: Мушкевич Мирослава Іванівна.

Науковий ступінь: доктор психологічних наук.

Вчене звання: доцент.

Посада: доцент кафедри практичної психології та психодіагностики

Контактна інформація: мобільний телефон +380951560684;
електронна адреса: mira_mush@yahoo.com

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 13.00 до 14.00 в кабінеті № 204. В разі додаткової потреби в консультації час узгоджується.

3. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Мета курсу

Запропонована програма з психотерапії містить в собі два проекти. Перший з них – це надзвичайно цікава і дуже скомпресована інформація про провідні сучасні методи психотерапії. Без цієї інформації зрозуміти, яке широке поле охоплює сьогодні ці методи, мабуть, неможливо. Другий проект цієї програми - прихований - і відкривається лише при дуже уважному вивченні представленої інформації і додаткової літератури. Цей проект полягає в самому стилі складання програми: вивчення представленого матеріалу можна почати з будь-якого розділу, навіть від останніх розділів до першого. Кожна частина програми і кожен розділ є достатньо самостійними і, разом з тим, без знання загального контексту залишаються неповними. Відтак можна сказати, що програма у своїй прихованій формі є свого роду компендіумом або й короткою енциклопедією знань з психотерапії.

Мета курсу: дати студентам базові знання з психотерапії, про класичні та сучасні методи психотерапії, основні психотерапевтичні напрями та підходи, на основі здобутих теоретичних знань вдосконалити практичні навички ведення тренінгу терапевтично-консультативної діяльності.

3.2. Завдання курсу

Зміст навчальної програми спрямований на оволодіння студентами *практичними навиками*, які забезпечували б кваліфіковане професійне розв'язання завдань психокорекції, психологічного консультування, психологічної терапії, а саме:

- уміння проводити психологічне оцінювання із урахуванням нозологічної і вікової специфіки, а також у зв'язку із завданнями медико-психологічної експертизи;
- створення необхідного психологічного контакту й адекватного контролю психологічної дистанції;
- планування й організація терапевтичного процесу;
- вибір адекватного психотерапевтичного інструментарію;
- уміння здійснювати кількісний і якісний аналіз результатів дослідження у зв'язку з різними цілями: диференційною діагностикою, аналізом психічного стану, оцінюванням ефективності проведення терапії;
- володіння основними інтерпретаційними схемами й підходами;
- адекватне представлення отриманих даних у психологічному

заключені;

- засвоєння основними психотерапевтичними техніками, спрямованими на дослідження психологічних функцій, процесів, станів, міжособистісних взаємин.

Робота над програмою має здійснюватися в такий спосіб, щоб навчальний матеріал стимулював студентів до дискусій, критичного осмислення фактів, формулювання самостійних умовисновків, вироблення конструктивної позиції в діагностичній та терапевтичній роботі. Курс побудований на принципах інтегративного підходу до розгляду психологічних явищ та категорій і є органічно пов'язаним із такими дисциплінами, як вікова та педагогічна, загальна, диференційна та соціальна психологія.

3.3. Вимоги до знань й умінь студентів

Вивчивши даний курс, студенти повинні:

Знати:

- актуальні питання основних напрямків психотерапії як професійної діяльності і процесу психологічної допомоги;
- сучасні напрямки психотерапевтичного знання, що розкриваються з чотирьох точок зору: суть психотерапії, генеза неврозу, техніки психотерапії і результат психотерапевтичного впливу;
- сучасні альтернативні підходи до розуміння психотерапії та її процесу.

Вміти:

- проводити групову та індивідуальну психотерапію, дотримуючись етапів психотерапії;
- використовувати техніки психотерапії у роботі з клієнтом;
- розробляти психотерапевтичні програми та тренінги;
- оцінювати різноманітні профілактичні та психогігієнічні програми оздоровлення;
- надавати психотерапевтичну допомогу.

Результати навчання (Компетентності).

Загальні:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9 Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку 7 предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку

СК10. та психопрофілактичну відповідно до запиту.

СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення,

навчання та саморозвитку.

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії

4. СТРУКТУРА КРЕДИТУ

Таблиця 4. Денна форма навчання

Тема	Кількість годин, відведених на:				
	Лекції	Практичні	Лабораторні	Консультац.	Самоств. робота
МОДУЛЬ 1. Теорія психотерапії					
Змістовний модуль 1. Основи психотерапії					
Тема 1. Історія розвитку психотерапії	2				2
Тема 2. Методи та етапи психотерапії	2	2			2
Тема 3. Етичний кодекс терапевта		2			2
Тема 4. Психодинамічна психотерапія	2	2	2		2
Тема 5. Аналітична психотерапія	2	2	2		2
Тема 6. Індивідуальна психотерапія	2	2	2		2
Тема 7. Когнітивна психотерапія. Поведінкова психотерапія	2	2	2		2
Тема 8. Клієнт-центрована психотерапія	2	2	2	2	2
Тема 9. Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма. Характерологічний аналіз К. Хорні	2	2	2	2	2
Загалом за Модуль 1	16	16	12	4	18
МОДУЛЬ 2. Психотерапевтичні напрями та підходи					
Змістовний модуль 2. Групова психотерапія					

Тема 10. Психодрама.	2	2	2		2
Тема 11. Біогенетичний аналіз А. Лоуена	2	2	2		2
Тема 12. Арт-терапія. Характерологічний аналіз В. Райха.	2	2	2		2
Тема 13. Гештальттерапія	2	2	2		2
Тема 14. Екзистенційна психотерапія		2	2		2
Тема 15. Позитивна психотерапія	2	2	2		2
Тема 16. Символдрама	2	2	2	2	2
Тема 17. Інтерперсональна психотерапія Г. Саллівена. Психотерапевтичний процес в руслі аналізу Е. Берна	2	2	2	2	2
Загалом за Модуль 2	14	16	16	4	16
МОДУЛЬ 3. Практична психотерапія					
Змістовний модуль 3. Психотренінг: ігри і вправи					
Тема 18. Ігри та тренінги класичної психотерапії	2		2	2	4
Тема 19. Тренінги групової психотерапії			2	3	4
Тема 20. Ігри та вправи гуманістичної психотерапії			2		2
Загалом за Модуль 3	2		6		10
Загалом за Модулями	32	32	34	8	44

Таблиця 5. Заочна форма навчання

Тема	Кількість годин, відведених на:				
	Лекції	Практичні	Лабора торні	Консу льтац.	Самост. робота
МОДУЛЬ 1. Теорія психотерапії					
Змістовний модуль 1. Основи психотерапії					
Тема 1. Історія розвитку психотерапії. Методи та етапи психотерапії. Етичний кодекс терапевта	2			2	4
Тема 2. Психодинамічна	2	2	2	2	4

психотерапія. Аналітична психотерапія. Індивідуальна психотерапія					
Тема 3. Когнітивна психотерапія. Поведінкова психотерапія. Клієнт- центрована психотерапія	2	2	2	2	4
Тема 4. Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма. Характерологічний аналіз К. Хорні	2	2		2	4
Загалом за Модуль 1	8	6	4	8	16
МОДУЛЬ 2. Психотерапевтичні напрямки та підходи					
Змістовний модуль 2. Групова психотерапія					
Тема 5. Психодрама. Біогенетичний аналіз А. Лоуена. Арт-терапія. Характерологічний аналіз В. Райха.	2	2	2	2	6
Тема 6. Гештальттерапія. Екзистенційна психотерапія. Позитивна психотерапія. Символдрама	2	2	2	2	6
Тема 7. Інтерперсональна психотерапія Г. Саллівена. Психотерапевтичний процес в руслі аналізу Е. Берна	2	2	2	2	6
Загалом за Модуль 2	6	6	6	6	18
МОДУЛЬ 3. Практична психотерапія					
Змістовний модуль 3. Психотренінг: ігри і вправи					
Тема 8. Ігри та тренінги класичної психотерапії. Тренінги групової психотерапії	2	4	6	4	50
Загалом за Модуль 3	2	4	6	4	50
Загалом за Модулями	16	16	16	18	84

Таблиця 6. Заочна форма навчання (м/с)

Тема	Кількість годин, відведених на:				
	Лекції	Практичні	Лабораторні	Консультац.	Самоств. робота
МОДУЛЬ 1. Теорія психотерапії					
Змістовний модуль 1. Основи психотерапії					
Тема 1. Історія розвитку психотерапії. Методи та етапи психотерапії. Етичний кодекс терапевта. Психодинамічна психотерапія.	2	2		2	7
Тема 2. Аналітична психотерапія. Індивідуальна психотерапія. Когнітивна психотерапія. Поведінкова психотерапія. Клієнт-центрована психотерапія. Гуманістичний психоаналіз Е. Фромма. Характерологічний аналіз К. Хорні	2	2	2	2	20
Загалом за Модуль 1	4	4	2	4	27
МОДУЛЬ 2. Психотерапевтичні напрями та підходи					
Змістовний модуль 2. Групова психотерапія					
Тема 3. Психодрама. Біогенетичний аналіз А. Лоуена. Арт-терапія. Характерологічний аналіз В. Райха. Гештальттерапія	2	2	2	2	20
Тема 4. Екзистенційна психотерапія. Позитивна психотерапія. Символдрама	2	2	2	2	20
Тема 5. Інтерперсональна психотерапія Г. Саллівена. Психотерапевтичний процес в руслі аналізу Е. Берна	2	4		2	20
Загалом за Модуль 2	6	4	4	6	60
МОДУЛЬ 3. Практична психотерапія					
Змістовний модуль 3. Психотренінг: ігри і вправи					
Тема 6. Ігри та тренінги класичної психотерапії. Тренінги групової	2		4	10	30

психотерапії					
Загалом за Модуль 3	2		4	10	30
Загалом за Модулями	12	8	8	20	117

Форма контролю*:

ДС – дискусія,

ДБ – дебати,

Т – тести,

ТР – тренінг,

РЗ/К – розв'язування задач/кейсів,

ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента,

РМГ – робота в малих групах,

МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота,

Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору

тощо,

Неформальна освіта.

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні форми самостійної роботи студентів у процесі вивчення курсу «Психотерапія»:

1. Опрацювання лекційного матеріалу та додаткове самостійне вивчення теоретичного матеріалу за підручниками та посібниками.
2. Підготовка до практичних занять та виконання поза аудиторних завдань.
3. Використання комп'ютерної техніки для пошуку нової інформації стосовно основних понять з психотерапії та тренінгів терапевтично-консультативної діяльності.
4. Підготовка до заліку.

5.1. Змістовний модуль 1 (18 год.)

Тема 1. Етапи розвитку психотерапії. Принцип процесуальності в психотерапії (2 год.).

Тема 2. Типи скарг клієнта. Шість видів запитань клієнтів з метою «перевірки довіри» до психотерапевта (2 год.).

Тема 3. Первинна психотерапія. Теорія психопатології та психотерапії. Механізми первинної психотерапії (2 год.).

Тема 4. Етичний кодекс Української спілки психотерапевтів (2 год.).

Тема 5. Історія розвитку психодинамічної психотерапії (2 год.).

Тема 6. Сучасний стан і тенденції розвитку аналітичної психотерапії (2 год.).

Тема 7. Сучасний стан і тенденції розвитку індивідуальної психотерапії (2 год.).

Тема 8. Сучасний стан і тенденції розвитку когнітивної психотерапії (2 год.).

Тема 9. Сучасний стан і тенденції розвитку клієнт-центрованої психотерапії (2 год.).

5. 2. Змістовний модуль 2 (16 год.)

Тема 10. Поведінкова психотерапія. Основні методи та механізми (2 год.).

Тема 11. Техніки біоенергетичного аналізу (2 год.).

Тема 13. Психотехніки в роботі з дітьми та дорослими (2 год.).

Тема 14. Техніки гештальттерапії (2 год.).

Тема 15. Методи і техніки екзистенційної психотерапії (2 год.).

Тема 16. Притчі Н. Пезешкіана в роботі з психосоматичними хворими

(2 год.).

Тема 17. Символдрама та правила її проведення.

Тема 18. Трансакції у сімейній системі.

5. 3. Змістовний модуль 3 (18 год.)

Тема 19. Етиопатогенез і патогенетична психотерапія неврозів (4 год.).

Тема 20. Етиопатогенез і патогенетична психотерапія психосоматичних захворювань (4 год.).

Тема 21. Інтервенції психотерапевта (2 год.).

6. Планування неформальної індивідуальної роботи

Неформальне навчання студентів передбачає оволодіння методами, формами, технологією психотерапії в роботі з різними категоріями клієнтів, формування навичок терапевтично-консультативної діяльності, адекватного та вмілого використання діагностичних методик, теоретико-практичної інтерпретації особистості клієнта та його проблеми, проведення психотерапевтичної роботи з клієнтами різної типології проблем (**на базі психологічного консультативного центру при кафедрі практичної та клінічної психології**).

Індивідуальна неформальна навчально-дослідна чи науково-дослідна робота студентів (за вибором) передбачає:

- а) підготовку наукових статей;
- б) підготовку ілюстративного матеріалу за темами, які вивчаються (виготовлення таблиць, схем, малюнків і т. п.) з подальшою їх презентацією;
- в) розробку тестових завдань, групових занять, тренінгів до великих розділів курсу;
- г) підготовку матеріалів та доповідей до наукових конференцій, семінарів;
- д) навчання на курсах підвищення професійної компетенції;
- е) аналіз кейсів клієнтів психологічного консультативного центру.

Критерії оцінювання завдань неформального навчання

За кожне виконане завдання студент максимально може отримати 1 бал:

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	2
0,1	Завдання виконане поверхнево.
0,2	Фрагментарне виконання лише частини (25 %) завдання.
0,3	Фрагментарне виконання лише частини (50 %) завдання.
0,4	Фрагментарне виконання лише частини (75 %) завдання.
0,5	Завдання виконане повністю. Стиль виконання - копіювальний (відтворення відомостей без чіткого усвідомлення їх суті).
0,6	Завдання виконане повністю. Стиль виконання - копіювально-алгоритмічний (частина відомостей відтворена без чіткого усвідомлення їх суті, частина відтворена й пояснена).
0,7	Завдання виконане повністю. Стиль виконання - евристичний (відтворення відомостей з елементами власних суджень).
0,8	Завдання виконане повністю. Чітка аргументація та виділення ключових позицій. Глибоке розуміння суті виконуваного завдання. Стиль виконання – евристичний з елементами пошукового.
0,9	Завдання виконане повністю. Чітка аргументація та виділення ключових позицій. Глибоке розуміння суті виконуваного завдання. Використання новітніх джерел літератури. Стиль виконання - пошуковий.
1	Завдання виконане повністю. Чітка аргументація та виділення ключових позицій. Глибоке розуміння суті виконуваного завдання. Використання новітніх джерел літератури. Оригінальність. Виражений творчий підхід у роботі над виконанням завдання. Стиль виконання - творчий.

7. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента

Вимоги від викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- виконання модульних контрольних завдань;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;
- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- порушення дисципліни;
- списування та плагіат.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному і лабораторному занятті за результатами виконання лабораторних робіт й усних відповідей студентів із тем, що вивчаються на практичних і лабораторних заняттях.

Оцінка лабораторної роботи залежить від якості виконання всіх її завдань, оформлення, висновків. За цей вид діяльності студент може максимально отримати один бал за кожне практичне та лабораторне заняття.

Усні відповіді студентів за кожне лабораторне заняття першого - третього змістових модулів оцінюється від 0 до 1 балів:

- 0 бала виставляється за поверхневу відповідь на основі прочитаної лекції; відповідь хаотична, фрагментарна, відтворення заученого матеріалу без усвідомлення його суті, без використання демонстраційного матеріалу;

- 1 бал студент отримує в тому разі, якщо ця відповідь правильна, чітка, структурована, логічна, повна.

Оцінка усних відповідей студентів на кожному практичному занятті в межах одного змістового модуля може бути однаковою або може бути різною для різних змістових модулів і визначається кількістю практичних занять у цьому змістовому модулі та складністю тематичного матеріалу.

Практичні заняття оцінюються таким чином: - 0; - 0,1; - 0,2; - 0,3; - 0,4; - 0,5; - 0,6; - 0,7; - 0,8; - 0,9; 1,0.

Проміжний модульний контроль (модульні зрізи). Кожен змістовий модуль завершується контрольною роботою. Модульна контрольна робота передбачає розв'язання 4 тестових завдань. Тестові завдання складаються на основі лекційного курсу, лабораторних робіт та питань, які виносились на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється 5 балами. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за кожен модульний зріз (модульну контрольну роботу) - 20 балів. Кількість балів за проміжний модульний контроль вираховується, як сума балів, котрі студент набрав при оцінюванні всіх модульних зрізів (контрольних робіт). Загалом за проміжний модульний контроль студент може максимально набрати 60 балів (по 20 балів із кожного змістового модуля).

Загальна сума балів визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність, проміжний модульний контроль (модульні зрізи) й індивідуальну роботу. Максимальна кількість балів, які студент може набрати за результатами оцінювання всіх видів навчальної діяльності, дорівнює 100.

Оцінка з дисципліни виставляється за національною шкалою, за 100-бальною системою та за шкалою ECTS.

7.1. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА МОДУЛЯМИ

Модуль 1.	Модуль 2.	Модуль 3.	Модуль 4.	Модуль 5. (Модульний)			Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Інші види робіт	МКР №1	МКР №2	МКР №3	100
14	16	3	7	20	20	20	

Якщо студент не згідний із набраною сумою балів, то бали за проміжний модульний контроль (модульні зрізи) анулюються і студент може, за бажанням скласти екзамен.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Етичного кодексу психолога (<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>);

Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Шкала оцінювання

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за 100-бальною Системою	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	<i>Відмінно</i>
B	82-89	<i>Добре</i>
C	75-81	
D	67-74	<i>Задовільно</i>
E	60-66	
FX	1-59	<i>Незадовільно</i>

На іспит виносяться основні питання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Форма проведення іспиту – усний екзамен.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Аналітична психологія і психотерапія К.Юнга.
2. Базова модель психодинамічної психотерапії.
3. Вербальні і невербальні засоби психотерапевтичної роботи.
4. Види і напрямки психотерапії.
5. Визначення психотерапії, її предмет, цілі, методи.
6. Вимоги до психотерапевта.
7. Генезис неврозу в аналітичній психології К.Юнга.
8. Генезис неврозу в гештальт-терапії.
9. Генезис неврозу за індивідуальною психологією А. Адлера.
10. Генезис неврозу за К.Роджерсом.
11. Генезис неврозу за психодинамічною психотерапією.
12. Генезис неврозу за Я.Морено.
13. Гештальт-терапія. Теорія гештальттерапії.
14. Етапи психотерапевтичного процесу
15. Етапи психотерапевтичного процесу в гештальт-терапії.
16. Етапи психотерапевтичної сесії.
17. Етичні принципи психотерапевта.
18. Життєва філософія гештальт-терапії (9 заповідей). Поняття «автентичної особистості».
19. Індивідуальна психологія і психотерапія А. Адлера.
20. Історія виникнення аналітичної психотерапії.
21. Історія виникнення і розвитку клієнт-центрованої психотерапії К. Роджерса.
22. Історія виникнення індивідуальної психології А. Адлера.
23. Історія виникнення когнітивної психотерапії.
24. Історія розвитку психодинамічної психотерапії.
25. Історія розвитку психотерапії.
26. Клієнти психотерапевта.
27. Когнітивна психотерапія.
28. Механізм індивідуальної психотерапії А.Адлера.
29. Механізми аналітичної психотерапії К.Юнга.
30. Механізми гештальт-терапії.
31. Механізми клієнт-центрованої терапії.

32. Механізми психологічного захисту в психоаналізі.
33. Назвіть психотерапевтичні мотиви символдрами.
34. Опис психотерапевтичного процесу А.Адлера.
35. Описати мотиви символдрами «квітка», «дерево», «три дерева».
36. Описати техніки символдрами «сім'я тварин», «власна земельна ділянка», «уявіть себе на 10 років старшим».
37. Опишіть етапи психотерапевтичного процесу в аналітичній психології.
38. Опишіть техніки символдрами «лісова галявина», «човен», «печера».
39. Опишіть техніки символдрами «луг», «підйом вгору», «пересування вздовж струмка».
40. Опишіть типи регресивної поведінки, характерні для кожної із стадій психосексуального розвитку за З. Фрейдом.
41. Основні поняття і методи когнітивної психотерапії.
42. Основні поняття психотерапії орієнтованої на клієнта.
43. Основні психотерапевтичні положення вчення А.Адлера.
44. Особливості роботи психоаналітика з клієнтом.
45. Періоди життєвого циклу за К.Юнгом.
46. Поняття «трансферу» в психодинамічній психотерапії З.Фрейда і аналітичній психології К. Юнга.
47. Поняття «архетип» в аналітичній психології К.Юнга.
48. Поняття «лібідо» в психодинамічній психотерапії З.Фрейда і аналітичній психології К.Юнга.
49. Порівняйте зміст поняття «регресія» в різних психотерапевтичних напрямках.
50. Порівняйте підходи до аналізу сновачень в психоаналізі і в аналітичній психотерапії К. Юнга.
51. Порівняйте підходи індивідуальної психології А. Адлера і психоаналізу в світоглядних установках, теоретичних основах, в меті, описанні факторів терапії, в методах.
52. Початок психотерапевтичного лікування в психодинамічній психотерапії.
53. Принципи психотерапії.
54. Психодинамічний напрямок в психотерапії.
55. Психологічне консультування, психологічна корекція і психотерапія.
56. Психотерапевтичне дослідження пацієнта в психодинамічній психотерапії.

57. Психотерапевтичний процес в психодрамі.
58. Психотерапевтичний процес за К.Юнгом.
59. Психотерапія, центрована на клієнті.
60. Психотехніка в концепції К.Роджерса.
61. Результат гештальттерапії.
62. Результат клієнт-центрованої терапії.
63. Результат психодинамічної психотерапії.
64. Результат психотерапії за Я.Морено.
65. Розкрийте поняття Аніми та Анімуса в аналітичній психології

К. Г. Юнга.

66. Стадії психосексуального розвитку за З.Фрейдом.
67. Структура особистості за З.Фрейдом.
68. Структура особистості за К. Юнгом.
69. Сутність психодинамічної психотерапії.
70. Суть поняття психотерапія. Задачі психотерапевта.
71. Суть психотерапії К. Роджерса.
72. Теоретичні положення аналітичної психології К.Юнга.
73. Теорія індивідуальної психотерапії А.Адлера.
74. Теорія клієнт-центрованої психотерапії.
75. Теорія психодрами.
76. Техніки аналітичної психології К.Юнга.
77. Техніки гештальт-терапії.
78. Техніки індивідуальної психотерапії А.Адлера.
79. Техніки класичного психоаналізу.
80. Техніки когнітивної психотерапії.
81. Техніки психодрами.
82. Техніки символдрами «дослідження будинку», «„зустріч із значимою особою».
83. Типи скарг клієнта.
84. Стиль життя за А. Адлером.
85. Фази психотерапевтичного дійства.
86. Фактори психотерапевтичного впливу в психоаналізі.
87. Шість видів запитань клієнтів з метою «перевірки довіри» до психотерапевта.
88. Декодування замаскованих повідомлень.
89. Кодування повідомлень клієнтом.
90. Організація і проведення тренінгу.
91. Аутотренінг, як техніка релаксації.

8. ДЖЕРЕЛА, РЕКОМЕНДОВАНІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ

1. Бурлачук Л. Ф., Кочарян А. С., Жидко М. Е. Психотерапия: учебник для вузов. 2-е изд., стереотип. Санкт-Петербург: Питер, 2007. 480 с.
2. Касафонт Х. Р. Зигмунд Фрейд. Москва: АСТ: АСТ МОСКВА, 2006. 253 с.
3. Марінушкіна О., Турбовець Н. Основи гештальттерапії. Київ: Главник, 2006. 128 с.
4. Цзен Н. В., Пахомов Ю.В. Психотренинг: игры и упражнения. 2-е изд., доп. Москва: Класс, 2006. 272 с.
5. Бачило С. С. Экзистенциальная психология и терапия как одно из перспективных направлений современной психологии. *Журнал практ. психолога*. 2006. № 3. С. 128 – 133.
6. Катков А. Л. Миссия психотерапии в контексте идеи нового времени. *Психотерапия*. 2005. № 4. С. 2 – 5.
7. Ламберт К. Индивидуация и взаимное влияние психоанализа и аналитической психологии. *Московский психотерапевтический журнал*. 2007. № 2. С. 66 – 80.
8. Медреш Е. Основи гештальт – терапії, або хто мені ця дюдина? *Психолог*. 2006. Трав. (№ 17). С. 8 – 10.
9. Морено Дж. Я. Психодрама и групповая психотерапия. *Журнал практического психолога*. 2006. № 2. С. 170 – 175.
10. Парамонова Н. В. Моя психодрама. *Журнал практического психолога*. 2006. № 2. С. 29 – 50.
11. Телесно-ориентированная терапия. *Неведомый мир*. 2006. № 6. С. 30 – 32.

**Список основної навчальної літератури з курсу
що є в бібліотеці В національного університету
імені Лесі Українки**

	Автор	Назва підручника (навчального посібника)	Видавництво, рік та мова видання	Кількість примірні ків у бібліотеці ВНЗ
1	Глива Є.	Вступ до психотерапії	Острозька академія; Кондор, 2004.– укр.. мовою	10 прим.
2	Бурлачук Л.Ф., Грабская И.А., Кочарян А.С.	Основы психотерапии	Ника-Центр, 2001.– рос. мовою	2 прим.
3	Вайнер И.	Основы психотерапии	Питер, 2002.– рос. мовою	3 прим.
4	Клусман Р.	Справочник по психотерапии	Питер, 2004.– рос. мовою	3 прим.
5	Коттлер Дж.	Совершенный психотерапевт. Работа с трудными клиентами	Питер, 2002.– рос. мовою	3 прим.
6	Макаров В.В.	Психотерапия нового века	Академ. проект: Проф. Психотерапевтическая я лига, 2001.– рос. мовою	3 прим.
7	Михайлов Б.В., Сердюк А.И., Федосеев В.А.	Психотерапия в общесоматической медицине: Клиническое руководство	Прапор, 2002.– рос. мовою	1 прим.
8	Рудестам К.	Групповая психотерапия	Питер, 2006.– рос. мовою	3 прим.
9	Научн.ред. А.М.Боковикова	Основные направления современной психотерапии	Когито-Центр, 2000.– рос. мовою	1 прим.
10	Под ред. Б.Д.Карвасарско го	Психотерапия	Питер, 2000.– рос. мовою	1 прим.

11	Шліппе А. фон., Швайцер Й.	Системна психотерапія та консультування	ВНТЛ-Класика, 2004.– укр. мовою	1 прим.
12	Лазарус А.А.	Краткосрочная мультимодальная психотерапия	Речь, 2001.– рос. мовою	3 прим.

Література, підготовлена викладачами кафедри:

1. Мушкевич М. І., Чагарна С. Є. Основи психотерапії: навч. посіб.
Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 420 с.